

forfærdige en bestemt Specialitet og faa en alsidig Dygtighed til at kunne udføre denne Specialitet. Der er mange, der for Tiden lære deres Haandværk paa denne Maade, og saadanne Mennesker ville, naar de blive voksne og ønske at etablere en Forretning, være afskaarne derfra, for saa vidt de her foreslaaede Bestemmelser blive vedtagne, og de ere afskaarne derfra til Trods for, at de maaske kunne have alle de nødvendige Egenskaber for at kunne drive en Forretning i den Branche, hvori de ere oplærte. Det er det, der forekommer mig at være stridende mod den Udvikling, der foregaar inden for vort Produktionslivs Omraade, og derfor mener jeg, at disse Bestemmelser ere forkastelige. Jeg mener, at man gør Uret ved at vedtage tvungne Fagprøver paa den Maade, at Aflæggelse af Fagprøve er en Betingelse for at kunne erhverve Næringsadkomst. Man begaar derved en Uret over for en hel Del Mennesker, hvis hele Udvikling er foregaaet paa saadanne Værksteder, som i overvejende Grad forfærdige Specialiteter.

Det undrer mig i øvrigt, at det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (Stilling) er Medforslagsstiller til disse Bestemmelser. Det undrer mig, fordi det ærede Medlem ellers er en varm Talsmand ogsaa for Haandværkerne paa Landet, og den ærede Ordfører har ganske sikkert Ret, naar han sagde, at hvis disse Bestemmelser vedtages, blive Haandværkerne paa Landet satte ned i anden Klasse, og det er sikkert ogsaa rigtigt, som den ærede Ordfører sagde, at naar disse Bestemmelser vedtages, bliver det saa godt som en Umulighed for Landhaandværkerne at etablere sig i Byerne. Det er et Stavnsbaand, man ved disse Bestemmelser indfører over for Haandværkerne paa Landet. Man binder Landhaandværkerne til at udøve deres Næring udelukkende ude paa Landet, man forhindrer dem fra at kunne udøve den i Byerne, og derfor tror jeg ikke, at Landborepræsentanterne kunne stemme for dette Forslag. Jeg tror ikke, at Landbostandens Repræsentanter ville have, at det skal formenes deres Sønner, som lære Haandværk, Adgang til at etablere Forretninger i Byerne. Jeg hørte nok, at det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (Stilling) udtalte, at naar man har undtaget Båndet fra den Pligt at skulle aflægge Fagprøver, har man gjort det for at blødgøre Landbostandens Repræsentanter. Jeg tror, at Landbostandens Repræsentanter se klarere i dette Spørgsmaal, end at de lade sig blødgøre

af dette Forsøg. Dernæst har den ærede Ordfører fuldstændig Ret, naar han sagde, at dette Forslag sætter Skel, et meget betydeligt Skel mellem Land og By, og jeg tror, at Bestræbelserne snarere burde gaa i Retning af at udviske Skellene. Et Land, der er saa lille som vort, kan ikke taale at have for mange Skel. Jeg tror, at det er heldigere for hele Landets Udvikling, om vi kunne faa saa mange fælles Interesser at samles om som vel muligt. Alt saa ogsaa i den Retning ville disse Bestemmelser komme til at virke særdeles uheldigt.

Der er to Interesser, der ere oppe, naar Talen er om tvungne Fagprøver. Den ene Interesse gaar i Retning af ligesom at begrænse Adgangen for andre Mennesker til at deltage i Erhvervslivet, og jeg tror, at alle ville være enige om, at denne Interesse er usund og uheldig for hele vort Samfund. Den anden Interesse, der er oppe, og som jeg har større Sympati for, gaar i Retning af ved Hjælp af Fagprøver at dygtiggøre den unge Haandværkssvend. Hertil vil jeg erkende, at Fagprøver ganske sikkert ville have deres Betydning, og de ville kunne øve en god Virkning med Hensyn til den unge Slægts videre Udvikling. Men det forekommer mig, at hvis man ønsker Fagprøver for at fremme den almindelige Dygtighed inden for Haandværkerstanden, vil man kunne faa dette Ønske opfyldt ved at stille Forslag herom paa Lærlingeloven af 23de Maj 1873. Jeg er overbevist om, at et Forslag, der gaar i Retning af at forpligte Læremestrene til at uddanne deres Lærlinge i den Branche, hvori de arbejde, saaledes, at vedkommende Lærling kan aflægge en Prøve, naar Læretiden er udløben, næppe vil støde paa nogen Modstand; saa bliver den Side, som ønsker Fagprøver, tilfredsstillet, og jeg tror, at man undgaar alle de Vanskeligheder, som ellers ville være forbundne med at indføre Bestemmelsen her paa Næringsloven, idet den, hvis den indføres paa Næringsloven, vil gribe forstyrrende ind i hele vor Erhvervsvirksomhed. Jeg vil derfor anbefale at følge den ærede Ordfører, naar han fraraader det høje Ting at stemme for de af de 7 ærede Medlemmer foreslaaede Ændringer.

Formanden: Jeg har modtaget Meddelelse om, at Ændringsforslaget under Nr. 18 til § 35, som er stillet af forskellige Medlemmer af Udvalget, er taget tilbage af Forslagsstillerne. Jeg skal efter For-